

1709

Introduction (preliminary) by Bjoern Andersen, 2nd February 2005

The book is in octavo. 183 pages. It was published in 1709 by Willads Jersin¹ who was a printer in Copenhagen.

It is in Danish and was translated from German. I do not know anything about the original edition.

The author is not mentioned in the Danish translation, neither is the translator.

The style is straightforward, and the book is not difficult to read, even today – if only the reader is familiar with printed letters in 'fraktur' (in Danish called: 'Gothic letters').

Most likely, Ludvig Holberg (who wrote about Scanderbeg in 1739) has read the book. I do not know whether he – some way or another – has been involved in the translation.

In 1706-1708 Holberg stayed in Oxford and London, in 1708 he paid a visit to Dresden, Leipzig and Halle in Germany, and in 1709 he was back in Copenhagen working on an introduction to the European history.

The book is in the Danish Royal Library in Copenhagen in one copy. No other copies have been found, as far as I know.

The chapter about Scanderbeg seems to have been very much inspired by Barletius (directly or indirectly).

---

¹Jersin, Willads Albretsen (ca 1671 – 1711), cf: http://www.danbbs.dk/~stst/pers-bas/pers_j.htm

Sandsfærdige Beskrivelse

Om de tre Mægtigste

Tørckiske Kæysere /

Da

Derhos Aerrigste Tyranner /

Nemlig :

Amurath den Anden / den Ottende
Kæyser. Mahumeth den Anden / Amu-
rathis Søn. Item Solomannus den Tofste
Tørckiske Kæyser.

Deris Fødsel og Herkomst / deris Regle-
ting eller Tyrannisering. Saaog deris onde
og sette Død og Afsted af Verden.

Derhos de tre Berømteligste Krigs-
Heldtis Historier / som udi de Tider
her i Christenheden haver levet /

Nemlig :

Johannes Corvinius Hunyadi / Kongs-
gens udsat Ungerens General og Feldt = Herre.
Georgius Castriotus eller Scanderbeg Kæyser
udi Eptro og Albanien. Saaog Nicolaus
Brefve af Serisk.

Hvilde alle haver været Tørckernes rette Fjende og
Svæbe / og dennem Mandeligen imodstande / som af
indsædte Historier kand fornemmes.

Af det Tofste Sprog paa Danske udsat.

Trykt hos Willads Jersins Univ. Bogtr. 1709.

Og findes hos hancem Ullrichs.

Hans Son Mahumeth hafver hand
forordnet til sin Efterfølgere udi Riget/
med dend Condition at hand skulde lefve
og døe de Christnis usorkligelige og evige
Siende.

Dette var denne Dievels Ende og
Afskeed fra Verden / og hans Tacknem-
lighed mod GUD / som havde givet han-
nem saa mange Sejer, Vindinger /
saa stor et Regimente / og saa
god en Alder.

Nu nu hand horte er / hvor hand sin Sag skal
svare /
Hand nep'tig findis tør / blandt Guds Udvaldis
Skare.

Dg findis hand ey der; Da er hand i den Sted /
Som Dieflen og hans Paak er evig tilbereed.
Ende paa denne Historie.

Medr.

Georgii Castrioti

Af Tyrcken kaldet:

Scander-Beg eller Alexan-
der Herr.

Dend over ald Verden

Høyberømte Første og Herre udi
Eptro og Albanen / Hans Herkomst / Lif
og store berømmelige Stærtinger /
saa og Død og Endeligt.

Dend over ald Verden Høy-
berømte Heidt og Herre / Ge-
orgius Castriotus / er fød og
baaren af en Førstelige Stam-
me 1403. Hans Fader var en
Hertug udi Eptro og Albanen ved Nafn
Johannes Castriotus / hvilcken var af
den Eldgamle Kongelig Slegt Emathia.
Foruden mange andre Lande og Stæder /
haver bemelte Johannes Castriotus be-
soet

hoet dend berømmelte Stad Troja udi Epiro / og holdet der sit Hoff. Sæbes For hvilken Fæstning Amurath dend Anden fick saadan en Drefigen at hand kort der efter af Sorg hendøde.

Forommelte Johannes Castriotus havde fire Sønner / dend ældste heede Repofius / dend anden Constantinus / den tredje Stantlaus / og dend yngste om hvilken her skrivis / heede Georgius; Under hvilke fire Brødre denne Georgius / vel dend yngste / men dog var dend skønneste / saa at hver som hannem saae / fick Lyft og Bille til hannem; Thi hand var ey alleene en Anseelig Prins af Gestalt / men end og af Bemyt fortræfflig og heel forskandig.

Som nu dend Tørckiske Keyser Amurath dend Anden havde Maceдонien og andre angrenzende Lande ødelagt og forderbet / haver denne Johannes Castriotus / for at holde sine Lande i Fred / og at undgaa saadan en grim Fiendis Tyranni / udvaldt af toe Onde / det beste / og givet sig med Land og Folk under det Tørckiske Nag / blot alleene derfor / at

hand

hand kunde forsikre sine Undersaatter om Lif og Gods. Dend Tørckiske Bødhund Amurath / haver imod sin Natur ladet sig bevæge til at indgaa Fred med hønbemelte Johan. Castriot. paa efter følgende Conditioner: 1. Skulde Forstærkev med Folk og Land give sig under det Tørckiske Nag / og der af give en Aarlig og vis Contribution; 2. Og paa det hand skulde bliv affældig / og iglen antage de Christis Parti skulde hand overlevere hannem sine fire Sønner til en Forsikring. I hvor vel det var tvende haarede Bøder at indgaa / maatte dend arme Forste tage der imod / og overgive hannem sine fire Sønner / hvilke strax bleve bortført / omstaaren / og i dend Mahometiske Religion oplærdt / og endelig givne Tørckiske Skafner.

Under disse fire Brødre var Georgius dend yngste / af en meget fortræfflig Art / ston Gestalt og Legemets Proportion, der foruden Couragie og Frendig / hvoraf dend Diefvel Amurath nock kunde mercke / at hos denne unge Prins maatte være noget forborgen / hvorfor hand

D 2

i Om

i Omfiærelsen gaf ham et besynderlig
Krigs-Navn / paa Tørckist Scander-
Beg / men i vort Sprog Hr. Alexander.

Og som det var Manceer at holde de
Christne Børn til Krigs-Exercitier, saa
lod hand og forstue denne unge Prins
med dygtige Informatores, i dend Tænke
at saa en bras Mand af hannem; Under
hvis Disciplin hand saaledis perfectionere-
de, at hand overgick alle dem som med
hannem bleve optugtede. Hand var baa-
de sterck og freydig / og hafde et Bøve-
Hjerte; Hand var baade lystig og alvor-
lig / In Summa Heroist udi ald sin
Stærning. Der hand var 18. Aar gam-
mel / ankomme til Adrianopel / til dend
Tørckiste Keyseris Hoff / en sterck og me-
get forvoven Skytte / eller Tartar / som
udgaf sig for at være en Mester for alle
Fægtere / udfodrede det gandske Otto-
manniske Hoff / om nogen var iblandt
dem / der vilde fægte med hannem om
Lif og Lefnet. Nu var under Tørcken
kele en / der det vilde vobe / mod denne
Boghals / hvileket dend Tørckiste Keyser
høyligen fortrød / at hans gandske Hoff

stul

stulde af denne Grospræckere saaledis
forhaanis / udsatte derfor en stor Præ-
sent paa Bladhen for dend som denne
Tartar kunde overvinde. Der nu ingen
sandtis som Spillet vilde vobe / springer
Tartarn til at vil antage det / som en
Seyer-Herre der med Munden og store
Ord det hafde forhvervet. Der nu den-
ne unge Scander-Beg saae denne For-
bøvenhed siger hand: Hold inde du Tar-
tar-Hund / du skal ey uden Blod føre
denne herlige Gave bort / du skal vide at
du nu haver funden dend / du længe ha-
ve søgt / der enten skal dræbe dig / eller
og selv blive paa Bladhen. Her paa
bleve de forde for Amurath / og efterat
dend unge Scander-Beg hafde bedet om
forlof / blef Bladhen til Kampen ud-
valdt. Der de komme der paa / affører
hver sine Over-Klæder / hvorpaa dem
bleve tvende Sabler af lige Storhed og
Vægt overleveret. Tartaren forde det
første Hug med forunderlige Styrcke
mod Scander-Beg / men hand viste
med saadan Behændighed at svinge sig /
at Sabelen uden Skade strog ned ad

D 3

hans

hans Hofte. Scander-Beg hug til Tartaren iglen / og saaledis træffede at Hovedet og det eene Skulderblad sprang af / og faldt tillige med Kroppen død paa Jorden. Der efter hug hand Hafs fuldkommelig af / og tog saa samme Tartars Hovet og bar det saa blodigt som det var / til Amurath. Her paa fulde strax en stor Keyserlige Sklenck og Gave / og Amurath lovede hannem høyligen for saadan Ridderlig Stierning / hvort ved hans gandske Hoff's Ære var bleven salveret.

Over saadan Heldte og Manddoms Stierning haver det gandske Ottomanniske Hoff sig høyligen forundret / og Amurath haver elsket og æret hannem høyer end nogen af sine Brødre eller Hoffsinde; Haver og rigeligen begavet hannem / gjort hannem til en Sangtalen eller Statholder over Land og Folk; Udi hvilcken Amt og Bestilling hand sig saa loftig haver forholdet / at hand havde hver Mand's Indst og Gunst.

Her efter haver dend Tørckiske Keyser Amurath udi de Allerfarligste Kriger og

Feldtoget brugt hannem som-en Oberste Feldtherre / udi hvilcke / hand sig saa Tærpher og Ridderlig haver holdet / at hand altid Marcken haver beholdet / og førdt Severen hient.

Hand haver for Tørcken indtaget mange Lande og Riger; Dog haver denne fromme Herre / af sin egen Medføde Mildhed i alle sine Slagtinger / sparet det meeste Blod hand kunde; Hvilcket hand besynderlig haver taget i agt / naar hand skulde brugis mod de Christne. Naar nogen Stad eller Fæstning skulde bestormis og indtagis / da saae mand altid Scanderbegs Fane for sig stæve paa Muurene / hvilcken hand altid førde i sin eene Haand / saasom for Nicomedia / Prusia og Otrant.

Udi Græckenland / Ungern og andre omlyggende Konge-Riger haver hand og gjort mange store Manddoms Stierninger / dog saa meget mueligt var sparet det Christne Blod; For saadan Mildhed er hand hos Amurath hemmelig angiben og ført i Mistæncke: Saa som dend der ey alleene kunde slaa sig til de Christne /

ne / men end og stræbe Kæseren efter Rige og Regimente. Kæser Amurath kunde ey lettelig lade sig indbilde saadan Tale / saasom hand aldrig hafde fornummet andet hos Scanderbeg / end Oprigtighed i alt det hand befalede hannem. Og naar nogen indbildet hannem noget / stienkede hand strax Scanderbeg Kongelige Foræringer / der med at tillocke hannem at blive bestandig / thi hand elskede hannem saa høyt / at hand troede at uden Scanderbeg / vare alle hans Krigs-Forretninger til intet. Icke dismindre haver hans Modstandere dog undertiden saa meget udvirket at Scanderbeg er tit og ofte sat i Lif og Lefnets Fare. Hand blev engang beordret at slaes med Toe overgifne Boghalser alleene til Hest / hvileke begge hand med Lof og Berømmelse nedlagde og ved Lifvet stilde.

Som nu Scanderbeg en Tid lang hafde været i Amuraths Tjeneste og sig saaledis forholdet / at intet andet kunde siges eller tænckes om hannem / end det som lofligt og berømmeligt kunde være:

faar

faar hand og Brodrene Kundskab at dertis Hr. Fader / Her Johannes Castrionus / Hertug til Epiro og Albanien ved Døden var Afgangen / hvileket smertede de unge Herrer høvligen / men maatte dog holde sigt forborgen; Der dend Tyran Amurath faar det at vide / haver hand strax hans Førstendomme indtagen / og sig bemægtiget; De tre Scanderbegs Brodre med Gist heimelig tagen af Dage / paa det hand dend Stamme kunde gandske saa udryddet / at ingen skulde gjøre sig Tancke om dertis Faderne Land at indtage; Scanderbeg tænkte hand paa en anden maade at bringe af Dage / naar hand først hafde brugt hannem udi de farlige og fordervelige Kriger som hand hafde i Sinde at føre; Udi hvileke hand ingenlade hans Raad og Mandelighed kunde undvære. Hvileket skeede af Guds Providens og Forsorg / Christenheden til Trøst / og dend Tyran Amurath til Fordervelse og Spot.

Der nu Scanderbeg efter saa mange berømmelige Stærninger / maatte fornemme dend Tyranniske og u-Menneskelige

D 5

lige

lige Grumhed imod sine Brødre, og hans Fæderne. Lands Undertrykkelse / haver hand med stor Forsigtighed rettet alle sine Tancker der hen; hvorledis hand kunde befne sine Brødris Død og hielpe sit Fæderne Land / (som nu plagedis under det Tørckiske Nag) til rette / hvileket hand dog efter Dufte vel satte i Verck; Thi der dend Tyran Amurath laa til Feldt mod de Serbier og Ungerer / og nu som for / agtede at bruge Scanderbeg / videre Være for hannem at indlegge / da gick hand til de Christne / og dennem mod Tørcken saaledis Anførde / at Tørcken med Stamme maatte romme Marcken. Her paa gjorde Scanderbeg sig et stor Anhang / og Erobrede sit Fæderne Land / kom og med List og Behendighed / og indtog Hoved Fæstningen Trojam / og dref dend Tørckiske Besætning der af. Der hand nu bemelte Hoved Stad hafde indtagen / gick de andre Stæder hannem strax til Haande / som dertis rette Arve Herre. Der kom og nogle Christelige Forster med dertis Folck / som hielp at uddrive Tørcken af hans Land / hvileket

ket hand ved Guds Bistand saaledis udrættede / at det ey alleene kom hans egne Lande / men dend gandske Christenhed til gode.

Hvor forbitret Amurath blef / at hand ick hafde ombragt deene / der hand henrettede de andre / kand ick beskrivis. Hand derfor i allerførste hast udsende Alt Bassam med 40000. Ryttere / som hannem hasteligen skulde overfalde / men Scanderbeg (som der om hafde Kundskab /) møder hannem med 15000. og hannem overbandt / og 22000. Mand af hans Folck nedlagde. Dernæst udsickede hand Forsum med 9000. Ryttere / hannem uforvarendis at overfalde / dennem slog hand strax paa Flugt. Strax træffede hand med Mustapha / og nedlagde af hans Folck 5000 Mand / og tog 300 Mand til fange / sampt Faner og gandske Pagage. Her imod miste Scanderbeg af sit Folck kun 20. Ryttere / og 50. Fodknægte / og kom Mustapha besværlig med Flugten der fra. Strax efter kommer bemelte Mustapha igjen med en frisk Armade / hvileken Scanderbeg

beg saaledis beegnede / at paa Bald-
 stædet blev 10000 Tørcker og Mustapha
 med mange andre blev fangen. Kort
 der efter kommer en anden Bassa / Mo-
 gos kaldet / hannem slog Scanderbeg
 2000 Mand fra / og tvingede de øfrige
 til at tage Flugten. Der efter om Nat-
 ten faldt hand ind udi dend Tørckiske
 Lejer / og nedslagde 2000 Mand / blesse-
 rede 500 Mand / og bleve Tørckerne saa
 forsagde at de ey torde forfølge hannem /
 der hand drog tilbage. Hert. Bassa fodres
 de alleene Scanderbeg udi Kamp / udi
 dend Meening / at kunde hand worde ned-
 lagt / skulde det snart blive gjort med de
 andre / men Scanderbeg støtte hannem
 med en Lønge igiennem Ansigtet / at
 hand faldt strax død til Jorden : Strax
 efter samme Duell angriber Scander-
 beg Tørckerne og nedlegger 3000 Mand
 af derts Hær / og drifver de øfrige i
 Flugten.

Der dend Tørckiske Kaysar Amurath
 fornæm at der var ingen Lycke ved hans
 udslickede Generaler / drager hand udi
 egen Person med en Armade mod Scan-
 der.

derbeg / som bestod af 140000 Mand / be-
 leyrer hans Hoved. Fæstning Erojam /
 og satte mangfoldige Følck der for : Hand
 bestitted sig paa at undergrave Staden /
 og lade dend i Lusten springe / men hand
 saadan Ridderlig Modstand befandt / at
 hans Minerer glemte at finde Benen-
 htem. En Nat faldt Scanderbeg med
 tre store Partier udi dend Tørckiske
 Lejer / antænde dend / og for God ned-
 lagde alt hvad forekom indtil Dagen
 stinnede / da Macherede hand med sine
 (uforsfuldt af Tørcken) lige til Staden
 igten ; Hvorover dend Tørckiske Kaysar
 sagde : Jeg vil ey længer spise dend Lø-
 ve og de vilde Diur med Mine Derts
 Kød / hand skal sør see sin egen Under-
 gang / end lade sig overvinde af det Tør-
 ckiske Baaben.

Der nu dend Tørckiske Kaysar med
 saadan en mægtig Armade intet kunde
 udrette / og Scanderbeg efter Tilbud
 icke vilde udgive hans Faders udlovede
 Contribution, men faldt atter om Natten
 ind igten i hans Lejer / og gjorde ham
 en ubodelig Stæde / blev hand saa overs-
 maa

maade forbitret / at hand blev slet gal
len og rasende / og siden elendig hendøde /
som i hans egen Historie er indførdt;
Her med tog dend Trojaniske Beleyring
en Ende.

Scanderbeg gjorde dend Taphere og
Trofaste Heldt Uranoconten til en Her-
tug / fordi hand i værende Krig havde
forholdet sig saa Tro og Oprigtig / at
hand icke ved store Tilbud vilde lade sig
forlocke af dend Tørckiske Kaysar til Af-
fald; Dend som kom paa dend Tørckiske
Kaysars Begne og hannem præsenteret
de store Gaver / svarede hand: Vack dig
snart fra mit Ansigt med dine Gaver /
og dersom af hannem vorder flere ud-
sticket / skal jeg lade stieret baade Næse
og Øren af dennem.

Efter Amurats Død befriede Scan-
derbeg sig med Forstkens Daatter af Evi-
ro ved Nafn Donica / som var en Videl
og Dyderlige Frochen.

Der nu Amurath var ved Døden Af-
gangen / og hans Søn Mahumeth dend
Anden var kommen til Regjeringen /
Continuerede hand ogsaa Krigen med

Scan-

Scanderbeg / og vilde ingenlunde hafve
det Nytte / at saadan en Første / Kulde
af saa mægtig en Potentat icke kunde
overvindis / udstickede derfor sin Feldt-
Hovids Mand Amasam imod hannem /
hvilken Hovids Mand blef fangen / og
hans Folck slagen og bortstred; Der efter
udstickede hand Diberam med en anden
Hær; hand self af Scanderbeg blef ned-
stucken / 5000 af hans Folck nedlagt / og
de øvrige fordreven / sampt en stor Skat
Etobret. Her paa beleyrede Scander-
beg dend Stad Græckisk: Weissenburg/
Kaf Tørcken kaldet Belgrad / og paa det
at Mahumeth kunde locke Scanderbeg
fra denne Beleyring / udstickede hand
Sebalium med 40000 Mand som Scan-
derbeg pludseligen overfaldt / og afflog
hannem 5000 Mand / saa at Scander-
beg paa dend Tid maatte romme Mar-
cken / paa det at Menniskens Børn kand
liende / at deris Magt er en saa stor / at
dend jo kand falde. Samme Tid blev
Scanderbegs berømte Hovids Mand
Musachus slagen / hvis Hoved de for-
handede Tørcker smaa haffede / og for
Fugle

Sugle henkaste. Paa det Scanderbeg kunde afstrøge denne Spot / og tilbørligen besne sig paa sine Fjender / anfaldt hand dem anden gang / og slog dem i Flugten / hand og med sin egen Hæand nedlagde to af de Allerstridbarste Tørcker som paa hannem var Ud-Commanderit og hannem hafde omringet / i dend Meening at de vilde legge Dre ind; Dend eene ved Nafn Baruh / dend splittede hand Hovedet imellem begge Øynerne ned i Halsen; Dend anden afbug hand Hovedet med en Stræg / og fordrættatten gick paa / sict Striden paa dend Tid en Ende.

Om Natten der efter gick en af Scanderbegs beste Oberster ved Nafn Moyses til Tørcken over / dend overgaf Tørcken 15000 Mand / at hand der med udi en hast Scanderbeg skulde overfalde / men samme Moyses forlaarede meget Folck / og kom selv besværlig med Flugten derfra. Der efter samlede bemelte Moyses Endeel af de flugtige Folck til haabe / og paa nye begyndte Striden; Iblandt

Iblandt hvilcke Tørcker var en der uforvarendis med en Lauge rende paa Scanderbeg / at hand faldt baglænds af Hesten paa Ryggen / men hand i en hast sprang op igien / og løb efter dend der skotte hannem fra Hesten / og med sin Sabel hug hannem i stykker / og besnede sig saaledis paa hannem. Efterat de syv foromvorte Basser / dend eene efter dend anden var slagen / begierede Mahameth en Fred eller Stillsand / men Scanderbeg afflog hannem sin Begiering. Imidlertid flyede Amesa fra Scanderbeg til Tørcken / dend undergaf hand 50000 Mand / med hvilcke hand overleverede Scanderbeg en Træfning / men Scanderbeg uforvarendis overfaldt hannem og hans Magt nedlagde. Ved dette Nederlag sict Scanderbeg et uhorlig stort Bytte / af hvilcket hand udsende en stor Skienck til Venner i alle omlyggende Kongeriger og Lande.

Her efter blef gjort Fred og Stillsand paa nogen Tid; Men saa snart dend Tid var til Ende udsickede Mohometh en Hvids Mand ved Nafn Sinas med

med 20000 Mand / de bleve moren alle sammen nedslagen / og deris Hovds Mand med nogle saa neppelig kom der fra.

Der efter blev mod Scanderbeg Udcommenderet Jassun-Beg med 18000 de blev og iligemaader afflagen. Endelig en stikede hand en Sammel / velforsøgt Krigs-Oberst mod hamem ved Nafn Carase-Beg med en anden Armade / der nu begge Armader stod mod hverandre udi fuld Battalion og færdig til at træffe; Da kom en forfærdelig Regnsom varede i tre Dage Continuerlig / hvilken Regn de Tørcker holdt for et ondt Omen / og tog deris Ben tilbage igjen / og vilde paa denne gang ey vider der an.

Anno 1461. blev sluttet en bestandig Fred imellem dend Tørckiske Keyser / og Scanderbeg / hvilken snart (efter de Barbarers Maneer) blev brækket; Her paa haver nogle Christelige Forster tilsticket Scanderbeg Hielp / hvor med hand er falden Tørcken ind i Landet / og vilt og bredt om sig edelagt / forderbet kiendt og brændt allebegne saa at alle

ting /

ting / saa vilt hand fremkom blev ved Ild og Sværd forkæret; alle Frugtbare Træer affhugget / Ovæg og Fæ bortfordt / saa der skribis Sandfærdig at Scanderbeg bortforde med sig 60000 Oxen / 80000 Rinder / 3000 Hopper med deris Føll; Paa dend Tid Mahumeth var i saadan Nød / blev hand forarsaget at søge Fred hos Scanderbeg; Men Scanderbeg skref hannem til saaledis: Lad af fra din Stormodighed og prærende Ord / og lad dit høye Nød falde! Hvorfore skriver du dig at være en Herre over dend gandske Verden? Hvad besidder du udi Asia det Store Land? Hvad haver du i Europa / Andtagen Traciam og Mysiam / og Endeel af Græckeland in Peloponeso / Mytilenam og Tauricam? Din Fod haver ey endnu traad paa Jorden udi Africa / er det dend gandske Verden? Holdt derfor op med din uforstæmte Berømmelse! Betænk du er et Men-

C 2

nisk /

niske / og dend Ubestandighed Lycken
 fører med sig! Hvor ere de Afforier/
 Medier og Persier / som have haft
 saa stor Sevalt og Herredømme ud
 Verden? Hvor er Alexander Mag-
 nus en Hæffere over den største Deel
 af Verden? Hvor ere de Romere
 mere ald Verdens Hæffere? Hvor
 er Tamerlanes dend store Schyphiste
 Konge / ald Verdens Forstreckelse?
 Der allesammen haver være større
 end du; Dend Almægtige Gud har
 ver udryddet dem allesammen. Og
 hvo veed hvor snart hand vil udrydde
 dig og dine! Vær ikke stolt over din
 store Magt / og dine Solckis Mængde
 thi du kand læse i mange Historier at
 dend liden Hob tit haver slagen dend
 store ic.

Saadan deyllig Paamindelse kunde
 dette Torckiste Best vel ladet sig gaa til
 Hertet / men som hand var af Naturen

en Dievel / af Stjerninger en Dievel / stod
 alle hans Tanker der til at gjøre Dieffen
 fuldst / hvorforre hand practicered i egen
 Person at ville føre en Formidabel Ar-
 made mod Scanderbeg; i Meenting / en-
 gang at legge Ære og Berømmelse ind;
 Men fordi Scanderbegs Lof og Rygte
 var saa stor / og hand for hannem og hans
 Fader havde nedlagt saa mange 1000
 Mand / frygtede hand for (om Lycken
 blev hannem Contra) at hans egne Un-
 dersaatter skulde dræbe hannem; Betenck-
 te sig derfor / at ville paa en anden
 maade Krig med hannem / underkøbte
 derfor tvende arrige Skiesmer til / at de
 til Scanderbeg skulde overgaa / og an-
 namme dend Christelige Tro og lade sig
 døbe / og tage saa Tjeniste hos hannem;
 og naar de saae deris Fejlighed / skulde
 de gjøre deris yderste Glid / enten ved
 Sorgist eller ved anden Fejlighed at brin-
 ge hannem af Dage. Der nu disse kom-
 me til Scanderbeg / antager hand den-
 nem i sin egen Hoff-Tjeniste og lader
 dem døbe. Nu holdt dend milde Gud
 sin sterke Engle Baagt over dend frome

ste og Herre / og hand gjorde det saa at de Tørckiske Mordere om Sagen blev Veens / og Skielmertet blev aabenbaret.

Der nu deris Sag ptilnligten blev forhørt / bekiende de dend gandske Handels og saa udi Salgen fick deris fortiente Pen. Strax her paa Beleyrede Mahometh Scanderbegs Hoved Fæstning Crojam / og satte derfor mangfoldig Solck / og der hand formerckte at hand intet kunde bestaffe / drog hand selv ders fra / men for Spot skold efterlod hand Ballanum med en sterck Magt udi Leyeren; Og saastart hand kom til Constantinobel / Udcommanderede Joninam Ballabani Broder med en frisk Armade / Beleyringen at continuere; Der Scanderbeg fick Kundskab om hans Anmarch / tenckte hand paa hvorledis hand dend Pass kunde affkiære / og Conjunctionen at forhindre / tog hand dend beste Kierne af sit Solck / og om Natten Udmarcherede / det sterckeste mueligt var / kom uforvarendis og overfaldt Joninam og slog hans gandske Magt / fick hannem selv og hans Son fangen; Der Ballabanus spur

spurde dette Nedderlag blev hand stet rafsende og galen / rygte med sin gandske Magt / ind under Dørterne for Croja og Staden opfordrede / at de skulde give sig under Tørcken med Condition eller og miste baade Liv og Gods; Men de Taphere Crojenser gjorde saadan et Udsald af Staden paa de Tørcker / at de ey alleene dennem en stor Deel af deris Solck nedlagde / og sloge de øfrige i Flugten / men end og deris Feldtherre Vallabannus fick af Georgio Alexio saadan et Skud i sin Hals / at for hand naede Leyren / havde hand forglemmt ald sin forrige Rasenhed / og var paa Beyen til Helvede.

Der Mahometh spurde dette Nedderlag / tog hand sig fore i egen Person / med en langt sterckere Magt saadan Spot at affstryge / falder derfor ind udi dend berømte Scanderbegs Lande / og belegger de tvende mægtige Stæder Durrachlum og Crojam / men de Beleyrede vare saa uhyflige mod de fremmede selvbudne Gæster / at de skienckede saa plumpt i for dennem / at de mee

offentlig udraabt og skræget: O løber
tillsammen! Løber tillsammans alle Alba-
niste Førster og Herrer / nu er Spiritus
Hoved, Fæstning og Slot nedfaldet /
vore Mure og Volde nederbrudt / og
ald vor Styrcke og Manddom nedlagt /
Dette Regimentis Stoel og Sæde er
omfalden! og ald vor Forhaabning er
ved disse Førstis Død bleven til intet.

Hans Lif, Hest hand pleyede at brug-
ge i Krigen / er bleven saa vild / at ingen
Menniske efter dend Dag hannem kunde
ride / hvilken kort der efter er hendød.

Dend Sl. Herris Scanderbegs Lig
er til dend Stad Lysfi henført / og i St.
Nicolas Kircke begravet med alle hans
Undersaatters største Bæ og Klage.

Denne overmaade Taphere Heldt
Scanderbegs Navn haver været saa be-
rømmelig / at hans Fiender tit og ofte
af hans Navn haver ladet sig forstræffe /
og taget Flugten / hvor hand og hans
Lif vare tilstede. Og i hvor vel Scander-
begs Armade var icke tit over 16000
Mand (dog udvalde Folck /) haver hand

dog udi 40 Hoved-Træfninger (foruden
utallig Echärmuskeler /) altid været en
Seyer. Herre.

Vel førde hand en ringe Magt / men
hand holdt en god Disciplin og Coman-
do / førde (som en Krigs-forfaren Heldt)
en vel-formeet Slagt, Ordning / og
udi alle sine Sager var saa Betencksom /
at hans Fiende ey kunde forraske hannem.

Hand haver udi alle sine Slagtnin-
ger førdt sin Sabel med blot Arm / og
førend hand vilde træffe / haver hand
selv faret Regiment til Regiment om-
kring / og enhver til Mandelighed for-
manet. Naar hand haver standet for
sine Fiender at skulle træffe / haver hand
båret saa forbitret og ifrig at hans
Læber haver dattet / og Blod af den-
nem haver udsprunget. Eftertencklig er
dette / at hand var saa sterck i sine Arme
at hand med sin tunge Sabel udi et Hug
kunde flecke en Karl fra Hovedet ned udi
Sadlen / og med et Hug kunde hand
Karl i Livet afbugge. Hvorfore dend
Erticke Kønser paa Tro og Love be-
glerede af Scanderbeg / at hand vilde
lade

lade hannem see dend Sabel som hand pleyede at føre udi Striden. Som nu Scanderbeg sticte ham Sabelen / har ver hand dend med største Forundring bestuet / og forsøgt om nogen var iblandt hans Folk som dend kunde føre og svinge / men der var ingen som med nogen vtrællig Effect det kunde gjøre; Herpaa sticte dend Törckiske Kæyser Scanderbeg sin Sabel tilbage igien / med disse Ord: Denne din / til mig udsticte Sabel / er aldrig fordt af dig eller dine udi Marcken / thi det er umueligt at nogen Menniske kand føre eller svinge saadan en Sabel / og troer Jeg aldrig at du i alle dine Dage dend haver ført.

Scanderbeg lod ved Regaten hannem si: Jeg haver paa Tro og Love efter hans Begiering sticket hannem dend samme Sabel som jeg pleyer at føre udi Marcken / men dend Arm og Haand som Sabelen haver ført / haver jeg icke sticket hannem; vil dog (næst Guds Hielp)

Hielp) lade hannem med det første see / ey alleene samme Sabel / men end og dend Haand der hannem fører / som skal gjøre hannem mangen Sabel tom.

Der skrivis udtryckelig at Scanderbeg haver med sin egen Haand nedbuggen 30000 Törcker / og de meeste af dem med en Stræg afbuggen. Der hans Moder gic Frugtommelig med hannem / drömte hun at hun føde en Slange / som var saa stor og lang / at hand bedæckede det gandske Albaniske og Epiriotiske Kongerige / stræckende sit Hoved mod Törckeriet / og hans Svans mod Europam til det Adrianiske Hav. Hvilcken Drøm og ved denne ypperlig Herre blev fuldkommen.

Over alt dette er hand fød og baaren med en Sabel paa sin Side / saa Naturlig / som dend kunde værret malet.

Merckværdig er dette / at der Törcken indtog dend Stad Phest / hvor Scanderbeg ligger begravet / begierde de med stor Forlængsel at see dend Død / som de længe hafde værret bange for at see

see Levendis / og gjorde de Tørcker hans
døde Beene saadan Værelse / at de dem
som en Afgud tilbad. Og hvo af dem
som kunde faa et Been af hannem og
henge om sin Hals / holdt sig for
at være u-overvindelig / som
Scanderbeg.

Mahumeth dend Nenden /

Var dend

Niende Tørckiske Kæiser.

Denne Mahumeth var Amurathis
Søn (hvilken døde af Ifrighed /
fordi hand tabte det Slag for Ero-
ja udi Eptro /) og succederede sin Fader i
Regimentet udi sit Alders 21 Aar / som
var Anno 1450. Hand var som et me-
get Listig / Forsindrig / Blodgierig / og
Tyranisk Menniske / ja dend Allerfor-
færdeligste og Arrigste blandt alle Vær-
barer / gandske Krigs-begierlig / saa at
udi hans Tid og ved hans Magt / er
meere Christen Blod udgydet / end i alle
hans Forsædts og Efterkomerts Tid.
Hand var saa Crudeel og Tyrannisk at
hand tit lod henrette sine allerbeste Ven-
ner for en ringe Aarsags Skyld; Hand
af Hoffmodighed lod sig kalde / ald Ver-
dens Behærskere / som hannem dog me-
get feylede.

Hans Moder var en Christen / Hets-
tug Lazari Daatter af Serbia / som
hand